

Notatka z wydarzenia: DeCoInter Kick Off Meeting

Jan Buszkiewicz, Tomasz Stanisławski

W dniach 5–6 lutego 2025 r. w Gdańsku odbyło się wydarzenie pn. „DeCoInter Kick Off Meeting”, zorganizowane przez Stowarzyszenie Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk–Adriatyk (BAC). Celem spotkania była inauguracja projektu o nazwie „Dekarbonizacja sektora morskiego i jej wpływ na zieloną transformację energetyczną” (DeCoInter, ang. *Decarbonization of Maritime Sector and its Impact on Green Energy Transition*), który otrzymał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, pochodzące z programu Interreg Południowy Bałtyk. Budżet projektu został oszacowany na ponad 2 miliony euro, z czego 80% środków będzie pochodziło z ww. programu unijnego.

Pierwszy dzień (05.02.2025) spotkania odbył się w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, w trakcie którego miała miejsce prezentacja poszczególnych partnerów projektu z Polski (4), Litwy (2), Szwecji (1), Danii (1) i Niemiec (1), którymi są:

- Stowarzyszenie Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk–Adriatyk (partner wiodący),
- Port Szczecin-Świnoujście S.A.,
- Klaipeda Science and Technology Park,
- Uniwersytet Morski w Gdyni,
- Fundacja Motus,
- Blekinge Institute of Technology,
- Port Rønne,
- Competence in Ports and Logistics GmbH,
- Klaipeda State Seaport Authority.

Porty od lat pełnią kluczową rolę w zakresie przeładunku, magazynowania oraz dystrybucji tradycyjnych źródeł energii. Tworzą one socjoekonomiczny potencjał rozwoju dla regionów także w odniesieniu do kwestii energetycznych. Prowadzenie transformacji energetycznej oraz polityki dekarbonizacji wpływa na zmianę warunków funkcjonowania portów zarówno jako konsumentów energii, jak i centrów przeładunku zasobów. Niezbędne jest podjęcie strategicznych działań rozwojowych w celu wdrożenia czystej energii odnawialnej i zielonych paliw w portach morskich oraz regionach przybrzeżnych. Transformacja energetyczna musi uwzględniać zarówno elementy podaży, jak i popytu, a także odpowiednie ustalanie priorytetów działań. W odpowiedzi na wszystkie powyższe wyzwania powstał pomysł projektu DeCoInter.

Celem projektu jest wsparcie transformacji energetycznej regionów nadmorskich i portów poprzez wdrażanie odnawialnych źródeł energii oraz paliw ekologicznych dostępnych w sektorze morskim, za pomocą opracowanych narzędzi i strategii. Dodatkowo zaplanowano uzupełnienie ww. działań o współpracę z partnerami stowarzyszonymi, jak również działalność promocyjną.

Partnerami stowarzyszonymi w ramach projektu są kolejno Organizacja Portów Bałtyckich, Krajowa Izba Gospodarki Morskiej, Litewski Klaster Morski (*Lithuanian Maritime Cluster*), Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni, Polski Rejestr Statków S.A.

Projekt został podzielony na 4 obszary robocze:

- WP1: Zarządzanie i Koordynacja,
- WP2: Porty morskie i ich regiony jako moderatorzy przejścia w kierunku „niebieskiej energii odnawialnej”,
- WP3: Wsparcie rozwoju łańcucha wartości ekologicznych paliw alternatywnych w procesie transformacji energetycznej,
- WP4: Popularyzacja paliw ekologicznych i odnawialnych źródeł energii w sektorze morskim.

Każdy z ww. obszarów roboczych (oznaczonych skrótem „WP”) ma przewidzianych kilka głównych działań.

Pierwszy z nich, WP1, obejmuje działania takie jak:

- planowanie działań w poszczególnych obszarach roboczych,
- sporządzenie harmonogramu działań,
- organizowanie, administrowanie i kontrolowanie projektu.

W ramach obszaru roboczego WP2 będą podejmowane następujące zadania:

- stworzenie raportu na temat aktualnej sytuacji w zakresie odnawialnych źródeł energii w sektorze morskim,
- przeprowadzenie spotkań z interesariuszami projektu,
- stworzenie cyfrowego narzędzia do mapowania oraz ustalania priorytetów w zakresie transformacji energetycznej,
- opracowanie obszernej strategii transformacji energetycznej portów morskich.

Działania w ramach obszaru roboczego WP3 będą skupiały się na:

- przygotowaniu arkuszy informacyjnych dotyczących łańcuchów wartości¹ ekologicznych paliw alternatywnych,
- przeprowadzeniu seminarium poświęconego wymianie wiedzy,
- wizytach studyjnych,
- opracowaniu modelu scenariusza łańcucha wartości paliw ekologicznych dla portów morskich.

¹ Łańcuch wartości – koncepcja ekonomiczna, która przedstawia działalność organizacji jako usystematyzowany ciąg działań zmierzających do dostarczenia użytkownikowi finalnemu produktu, którego oczekuje oraz towarzyszących im działań zarządczych i doradczych [źródło: https://mfiles.pl/pl/index.php/Model_%C5%82a%C5%84cucha_warto%C5%9Bci, dostęp: 12.02.2025].

Obszar roboczy WP4 składa się z działań polegających na:

- przeprowadzeniu badania ankietowego, którego celem będzie zdiagnozowanie posiadanej wiedzy, istniejących potrzeb oraz wyzwań w zakresie transformacji energetycznej,
- kampanii promocyjnej,
- stworzeniu struktur regionalnego klastra transformacji energetycznej portów morskich,
- przygotowaniu dwóch artykułów naukowych,
- przeprowadzeniu dwóch sesji edukacyjno-treningowych.

Czas trwania projektu DeCoInter został określony na okres 36 miesięcy.

Dzień drugi wydarzenia (06.02.2025) obejmował wizytę studyjną w Porcie Gdańsk oraz terminalu Baltic Hub, który jest największym i najprężniej rozwijającym się polskim terminalem kontenerowym, jak również jedynym terminalem głębokowodnym w obszarze bałtyckim. Przedstawiciele portu opowiedzieli o specyfikacji, przepustowości, planach rozwoju portu i terminali. Wspomnieli również o wdrażaniu rozwiązań mających na celu dekarbonizację portu oraz o podjętych już działaniach zmierzających do zastąpienia silników wysokoprężnych zasilających maszyny w porcie (np. żurawie) silnikami elektrycznymi i prądem wytworzonym ze źródeł odnawialnych oraz automatyzację procesów, przyczyniając się do zwiększenia wydajności i bezpieczeństwa obiektu.

Podczas tego etapu wizyty zaprezentowano sposób działania terminalu Baltic Hub, uwzględniając jego podział na strefy zróżnicowane pod względem obsługiwanego towarów, maszyny potrzebne do przeładunku kontenerów oraz plany związane z dekarbonizacją operacji prowadzonych w jego obrębie. Na ukończeniu jest nowa część obiektu tzw. terminal T3, który został wyposażony w 7 w pełni zelektryfikowanych suwnic kontenerowych typu STS (Ship-to-Shore). Dodatkowo plac składowania kontenerów będzie obsługiwany przez 20 zautomatyzowanych suwnic bramowych, nadzorowanych przez operatorów ze specjalnie przygotowanego na ten cel budynku. Inwestycja zwiększy zdolności przeładunkowe całego Baltic Hub o 1,5 mln TEU (jednostka pojemności stosowana do kontenerów, 1 TEU = 1 kontener o długości 20 stóp) do poziomu 4,5 mln TEU rocznie.

Kolejnym punktem wizyty był kapitanat Portu Gdańsk, gdzie przedstawiono informacje dotyczące samego portu oraz jego działalności. Jest to największy port w Polsce oraz w Korytarzu Bałtyk–Adriatyk, który znajduje się także w pierwszej dziesiątce portów państw Unii Europejskiej (miejsce 7.) oraz na kontynencie europejskim (miejsce 9.). W 2024 r. przeładowano w nim ponad 2,2 mln TEU (odpowiada to masie towarów równej 78 mln t). Jest to port uniwersalny. Oznacza to, że jego infrastruktura pozwala na przyjęcie każdego rodzaju towarów – paliw kopalnych (węgiel, ropa naftowa), zbóż, samochodów, produktów spożywczych itd. Dobre skomunikowanie z krajową infrastrukturą komunikacyjną, przekłada się na obsługę ponad 3000 pojazdów ciężarowych oraz 50 pociągów towarowych dziennie. Brak pływów oraz pokrywy lodowej pozwala na całoroczną działalność portu.

Poniżej przedstawiono kolejno:

- logo projektu udostępnione przez Stowarzyszenie Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk–Adriatyk [źródło: www.bac.pl, dostęp 10.03.2025],
- zdjęcie udostępnione przez Stowarzyszenie Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk–Adriatyk z inauguracji projektu z udziałem wicemarszałka województwa pomorskiego i prezesa zarządu stowarzyszenia – p. Leszka Bonny [źródło: www.bac.pl, dostęp 10.03.2025],
- zdjęcie terminalu przeładunkowego Baltic Hub wykonane z wieży kapitanatu Portu Gdańsk [Fot. J. Buszkiewicz].

Jan Buszkiewicz

Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie / Mazovian Office of Regional Planning in Warsaw
e-mail: jbuszkiewicz@mbpr.pl

Tomasz Stanisławski

Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie / Mazovian Office of Regional Planning in Warsaw
e-mail: tstanislawski@mbpr.pl

cytacja:

Buszkiewicz J., Stanisławski T., 2025, *Notatka z wydarzenia: DeCo-Inter Kick Off Meeting*, MAZOWSZE Studia Regionalne, 52, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, Warszawa, s. 121–125, <https://www.doi.org/10.21858/msr.52.07>
